

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานธุรการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และ เขต 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่
โรงเรียนวัดศรีภวังค์ และโรงเรียนวัดลาดระโหลง

อภิญญา อ่อนจริง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ตุลาคม 2552

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานธุรการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และ เขต 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่
โรงเรียนวัดศรีภวังค์ และโรงเรียนวัดลาดระโหลง

อภิญญา อ่อนจริง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ตุลาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

A GUIDELINE DEVELOPMENT OF ADMINISTRATION PERFORMANCE FOR SMALL
SCHOOLS UNDER THE OFFICES OF PHRANAKHON SI AYUTTHAYA EDUCATIONAL
SERVICE AREA 1 AND 2. CASE STUDY ; WAT THAMMAI SCHOOL, WAT SRI
PAWANG SCHOOL AND WAT LADRAHONG SCHOOL

APINYA ONJING

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
October 2009

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานธุรการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และ เขต 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภวังค์ และโรงเรียนวัดลาดระโห่ง
โดย	อภิัญญา อ่อนจริง
สาขา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา รุ่งราตรี

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร แมลงภู)

.....กรรมการ

(ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา รุ่งราตรี)

.....กรรมการ

(ดร.ปฐมพงษ์ ศุภเลิศ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....อธิการบดี

(ดร.บูรพาทิศ พลอยสุวรรณ)

ตุลาคม พ.ศ. 2552

อภิญา อ่อนจริง. (2552). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานธุรการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และ เขต 2 : กรณีศึกษาโรงเรียน
วัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีวังค์ และโรงเรียนวัดลาดระโห่ง. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง, ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา รุ่งราตรี.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการแนวทางการดำเนินงานธุรการ
ของโรงเรียนขนาดเล็ก 2) พัฒนาแนวทางการดำเนินงานธุรการของโรงเรียนขนาดเล็ก 3) ทดลองใช้
แนวทางการดำเนินงานธุรการของโรงเรียนขนาดเล็ก และ 4) ศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทาง
การดำเนินงานธุรการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา
เขต 1 และเขต 2 กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีวังค์ และโรงเรียนวัดลาดระโห่ง
ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนวัดท่าใหม่ ผู้บริหารโรงเรียนวัดศรีวังค์ ผู้บริหาร
โรงเรียนวัดลาดระโห่ง ครูผู้สอนโรงเรียนวัดท่าใหม่จำนวน 6 คน ครูผู้สอนโรงเรียนวัดศรีวังค์
จำนวน 7 คน ครูผู้สอนโรงเรียนวัดลาดระโห่ง จำนวน 6 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา
ของทั้ง 3 โรงเรียนจำนวน 3 คน คือ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งได้จากการสุ่มแบบ
เจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม คู่มือแนวทางการ
ดำเนินงานธุรการของโรงเรียนขนาดเล็ก แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการ
วิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีความต้องการแนวทางการดำเนินงานธุรการที่เป็น
ระบบ และควรมีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานธุรการเพื่อให้การดำเนินงานธุรการเป็นไปใน
แนวทางเดียวกันและเกิดประสิทธิภาพ ในด้าน แนวทางการดำเนินงานธุรการของโรงเรียนขนาดเล็ก
มีการดำเนินงาน 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาระเบียบ กฎหมาย แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง 2) วางแผน
ออกแบบ ระบบงานธุรการ 3) จัดบุคลากรเข้ารับฝึกชอบ และพัฒนาให้ความรู้ 4) จัดหา
Hardware และ Software ที่นำมาใช้ 5) ดำเนินการงานธุรการตามระบบที่กำหนดไว้ 6) ติดตาม
ประเมินผล และปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ และผลการทดลองใช้แนวทางการดำเนินงานธุรการ
ของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ครูซึ่งทำหน้าที่ธุรการมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติงานธุรการ
ทั้งในด้านการจัดทำหนังสือราชการ การรับและการส่งหนังสือราชการ การเก็บหนังสือราชการ
และการทำลายหนังสือราชการได้ และแนวทางการดำเนินงานธุรการทั้ง 6 ขั้นตอนมีความเป็นไปได้
ที่จะใช้ในการดำเนินงานธุรการในโรงเรียนขนาดเล็ก

Apinya Onjing. (2009). **A Guideline Development of Administration Performance for Small Schools under the Offices of Phranakhon Si Ayutthaya Educational Service Area 1 and 2. Case Study : Wat Thammai School, Wat Sri Pawang School and Wat Ldrahong School.** Master Thesis, M.Ed. (Education Administration). Phranakhon Si Ayutthaya : Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Advisory Committee: Dr. Amornrat Sananseang, Assistant Professor Kanchana Rungratree.

ABSTRACT

The purposes of the research were to 1) study the needs of guidelines to perform administration of small schools, 2) develop guidelines of administration performance of small schools, 3) try out guidelines of administration performance of small schools, and 4) study possibilities of guidelines of administration performance of small schools under the Offices of Phranakhon Si Ayutthaya Educational Service Area 1 and 2. Wat Thammai School, Wat Sri Pawang School and Wat Ldrahong School were a case study. The data were collected from administrators of three schools, 6 teachers of Wat Thammai School, 7 teachers of Wat Sri Pawang School, 6 teachers of Wat Ldrahong School, 3 representatives of three school committees including chairpersons selected by purposive sampling. The research tools were group conversation, handouts of guideline of administration performance of small schools, questionnaire and interviewing form. The data were analyzed by the content.

The findings revealed that small schools needed guidelines of systematic administration performance and handouts of guideline of administration performance should be provided so that small schools will be able to perform effectively administration in the same way. The guidelines of administration performance consisted of 6 steps as follows: 1) studying regulations, laws and relevant performance guidelines, 2) planning and designing administration system, 3) appointing and developing personnel, 4) providing hardware and software, 5) performing the administration systematically, and 6) monitoring and evaluating effectiveness. From the experiment, it is found that teachers who were responsible for administration had knowledge, understood and could perform administration like arranging official letters, receiving and sending official letters, filing and destroying official documents. The six steps of guidelines were possible for the administration performance in small schools.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา รุ่งราตรี กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร แมลงภู และ ดร.ปฐมพงศ์ สุขเลิศ ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ นายสมควร ทัศนะ นายไพฑูรย์ สุมาลกันต์ และ ดร.กฤษณา กิดดี ที่กรุณาตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถามและคู่มือแนวทางการดำเนินงานธุรการของโรงเรียนขนาดเล็ก ขอขอบพระคุณผู้บริหาร โรงเรียนและคณะครู โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีวงค์ และโรงเรียนวัดลาดระโห่งทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาร่วมดำเนินการพัฒนางานธุรการ รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และขอขอบคุณญาติพี่น้องและเพื่อน ๆ ทุกท่านที่ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

อภิญา อ่อนจริง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
หน่วยในการวิเคราะห์.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	4
ตัวแปรที่ศึกษา	5
กรอบความคิดในการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานธุรการของโรงเรียน	10
ความหมายของงานธุรการ	10
ความสำคัญของงานธุรการ	11
ขอบข่ายของงานธุรการ	12
การใช้คอมพิวเตอร์ในการดำเนินงานธุรการ.....	19

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) แนวทางการดำเนินงานธุรการในโรงเรียน	21
การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	24
ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	24
กระบวนการของการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	25
เทคนิคที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
งานวิจัยในประเทศ	28
งานวิจัยต่างประเทศ.....	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
ขั้นที่ 1 ขั้นศึกษาความต้องการแนวทางการดำเนินงานธุรการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภวังค์ และโรงเรียนวัดลาดระโห่ง.....	37
ขั้นที่ 2 ขั้นพัฒนาแนวทางการดำเนินงานธุรการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภวังค์ และโรงเรียน วัดลาดระโห่ง.....	38
ขั้นที่ 3 ขั้นทดลองใช้แนวทางการดำเนินงานธุรการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภวังค์ และ โรงเรียน วัดลาดระโห่ง.....	41
ขั้นที่ 4 ขั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานธุรการของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภวังค์ และโรงเรียนวัดลาดระโห่ง.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4	บรรณานุกรมของโรงเรียน..... 44
	โรงเรียนวัดท่าใหม่ 44
	โรงเรียนวัดศรีภักดิ์..... 45
	โรงเรียนวัดลาดระโห่ง..... 46
5	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 50
	ขั้นที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลชั้นศึกษาความต้องการแนวทางการดำเนินงาน ธุรการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์ และ โรงเรียนวัดลาดระโห่ง..... 51
	ขั้นที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลชั้นพัฒนาแนวทางการดำเนินงานธุรการของ โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์ และ โรงเรียนวัดลาดระโห่ง..... 51
	ขั้นที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลชั้นทดลองใช้แนวทางการดำเนินงานธุรการของ โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์ และ โรงเรียนวัดลาดระโห่ง..... 54
	ขั้นที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลชั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทาง การดำเนินงานธุรการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์ และ โรงเรียนวัดลาดระโห่ง..... 55
6	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 58
	สรุปผลการวิจัย..... 60
	อภิปรายผล 64
	ข้อเสนอแนะ..... 67

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก.....	74
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	75
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ และรายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม.....	125
ประวัติย่อผู้วิจัย	131

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7